

OPONENTSKÝ POSUDOK

habilitačnej práce **PaedDr. Lívii Fenyvesiovej, PhD.** na tému
**Možnosti formovania vyučovacieho štýlu v pregraduálnej príprave
učiteľov**

Rozsah a štruktúra

Habilitačná práca PaedDr. Lívii Fenyvesiovej, PhD. má 98 strán a bohatý zoznam bibliografických prameňov (12 s.). Okrem úvodu a záveru má tri ďalej logicky štruktúrované kapitoly.

Aktuálnosť témy

Vo všetkých spoločensko–ekonomicko–historických súvislostiach sa charakterizovali osobnostné a profesionálne predpoklady učiteľov. Hľadal sa taký model osobnosti, ktorý by zodpovedal aktuálnym požiadavkám spoločnosti. Aj v súčasných podmienkach sa zamýšľame nad prípravou takého učiteľa, ktorý v komplexných súvislostiach bude schopný tvorivo a pohotovo reagovať na požiadavky spoločnosti a potreby žiakov na všetkých úrovniach vzdelávania. To sú úlohy a ciele nielen učiteľských fakúlt na Slovensku, ale aj väčšiny štátov Európy.

Konštatujem, že na tieto súvislosti poukazuje aj habilitantka, ktorá v rôznych obmenách danej problematike dlhodobo venuje svoju odbornú pozornosť o čom svedčí jej vedecko–výskumná a publikačná činnosť.

Stanovisko k štruktúre práce

Konštatujem, že habilitačná práca je logicky štruktúrovaná. Literárnou metódou sú analyzované a komparované pojmy vyplývajúce z témy práce a názory vzťahujúce sa k skúmanej problematike. Súhlasím s habilitantkou, že robiť výskum v danej oblasti nie je jednoduché. Na druhej strane sa však domnievam, že danej problematike, aspoň niektorej zložke mala/mohla venovať pozornosť. Výskumným problémom mohol byť napr. vzťah medzi

interakciou a komunikáciou, ktoré v príčinných súvislostiach priamo podmieňujú štýl vyučovacieho procesu a bezprostredne ovplyvňujú procesy, ktoré podporujú formovanie gramotnosti a kompetencií na všetkých úrovniach vzdelávania.

Odborná úroveň jednotlivých častí práce

V úvodnej kapitole habilitantka charakterizuje postavenie učiteľa a jeho kompetencie v spoločensko-historických súvislostiach. Škoda, že bez krátkeho, ale predsa len hlbšieho prieniku do histórie nie je charakterizované vyučovanie a postavenie učiteľa, ale aj žiaka v ňom v širších, geograficky – spoločensko – historických súvislostiach. Tým, že habilitantka hneď vstúpila do 21. storočia ochudobnila novodobú históriu o východiská, ktoré sú v mnohých súvislostiach čitateľné aj dnes a výrazne ovplyvňujú súčasné snahy o profesionalizáciu učiteľského povolania.

V druhej kapitole je venovaná pozornosť vyučovaciemu štýlu učiteľa. Na spracovanie kapitoly habilitantka využila bohatú škálu najmä domácich a českých autorov, ktorí sa odvolávajú na zahraničných autorov. Pozitívne hodnotím fakt, že v kapitole je veľa faktických podnetov z hľadiska riadenia vyučovacieho procesu. Z tohto hľadiska by, podľa môjho názoru, bolo vhodné venovať pozornosť aj rôznym pozíciám žiakov vo vyučovacom procese, v ktorom sa subjekty (žiak aj učiteľ) vzájomne ovplyvňujú a každý subjekt sa snaží byť sám sebou. Pri obhajobe prosím spresniť pozíciu žiaka/žiakov v daných súvislostiach

Tretia kapitola sa zaoberá formovaním výučbového štýlu počas pregraduálnej prípravy budúcich učiteľov. Autorkin prístup k spracovaniu problematiky rešpektujem. Pýtam sa však, prečo sa hneď na začiatku kapitoly venuje pozornosť formovaniu kompetencií? V pregraduálnej príprave má významné miesto formovanie profesijnej gramotnosti budúcich učiteľov. Tento pohľad, jej charakteristika mi v kapitole chýba. Otázkou je, či spôsobilosťou vyjadrujeme kompetenciu? Myslím si, že pozornosť sa mohla venovať aj úlohám pedagogickej praxe, ktorá s teoretickou zložkou výrazným spôsobom formuje spôsobilosti. Oceňujem myšlienky orientované na kvalitnejšiu prácu na seminároch a cvičeniach, ale tie priamy kontakt so žiakmi nenahradia ani vtedy, keď semináre budú viesť učitelia s bohatou

učiteľskou skúsenosťou. Získané spôsobilosti považujem za východiská na formovanie budúcich schopností (kompetencií), ktoré sa dotvárajú počas výkonu učiteľskej profesie.

Formálna stránka

Habilitačná práca je spracovaná v súlade s platnou normou ISO 690, habilitantka rešpektuje vedeckú etiku.

Otázky do diskusie

Sú v texte posudku habilitačnej práce.

Prínos habilitačnej práce

Habilitačná práca ponúka informácie, ktoré by si mali všimnúť učitelia všetkých disciplín, ktoré sa podieľajú na formovaní osobnosti budúceho učiteľa. Ich kompaktný vplyv, spolu s pedagogickou praxou, považujem za reálne východiská, ktoré formujú vyučovací štýl budúcich učiteľov počas pregraduálnej prípravy.

Záver

PaedDr. Lívia Fenyvesiová, PhD. v habilitačnej práci rieši aktuálne problémy a prináša nové podnety orientované na pregraduálnu prípravu učiteľov. Predložená práca po všetkých stránkach spĺňa požadované kritériá, ktoré sú kladené na tento druh prác. Na základe posudzovanej práce, pedagogickej, vedecko–výskumnej a publikačnej činnosti **odporúčam**, aby jej bol po úspešnej obhajobe udelený vedecko–pedagogický titul

docent v študijnom odbore 1.1.4 Pedagogika.

V Banskej Bystrici 21. 03. 2014

prof. PaedDr. Karol László, CSc.
oponent